

START

Rok II

Kraków, dnia 23 grudnia 1946

Nr. 86

Pokój ludziom dobrej woli

Po raz drugi obchodzić będziemy w Wolnej Ojczyźnie Święta Bożego Narodzenia... Blask gwiazdy betleemskiej, co mędrców świata wiódł do stajenki Nowonarodzonego Dziecięcia rozprószył ciemność niewoli i światło wolności wniósł na zniekaną ziemię moją i krzyżów, których tyle przybyło w ostatnich latach.

Nie brak tych krzyżów po wszystkich ziemiach Europy. Na ziemi francuskiej, angielskiej, na piaskach północnej Afryki i brzegach Adriatyku czy Oceanu, na urwiskach Monte Cassino, na ziemi naszego wielkiego sprzymierzeńca Związku Radzieckiego od Lenino poprzez Warszawę, Bałtyk i Berlin. Lecz brak tych krzyżów nie raz na moją i naszą bohaterów, którym w bezlitosny i okrutny sposób wydzierano serca polskie razem z życiem, stawiając ich pod „ścianami śmierci” Oświęcimia, Majdanka, Treblinki. Ścianami śmierci były wszystkie ulice miast i wsi polskich...

Ginę ci bezimienni bohaterowie z okrzykiem: „Jeszcze nie zginęła” na ustach, a śmierć ich potrzebna była dla wypełnienia czary goryczy. Przez taką męczeńską śmierć przeszło wielu sportowców polskich. Rok rocznie czcić będziemy pamięć ich imienia, czy to na ośnieżonych szlakach Tatr, w zawodach o memoriał imienia najlepszego narciarza polskich Bronisława Czecha, czy na szlakach biegów na przełaj o puchar zwycięzczy z Olimpiady z Los Angeles. Janusza Kusocińskiego. Jakiż trwałszy pomnik mogliśmy my sportowcy wystawić tym, którzy barwy Polski rozstawili szeroko poza granicami naszego kraju? Jak lepiej mogliśmy uczcić tych, którzy wysiłkiem woli i mięśni dźwignęli wysoko biało-czerwony sztandar Polski aż po najwyższy maszt olimpijski? Wrócę przecież pasmo ich bohaterskiego życia, lecz pamięć o nich wśród nas trwać będzie zawsze.

To pokolenie naszej młodzieży, które przetrwało okres strasznej wojny ostatniej a zwłaszcza ci najmłodsi z pośród nich mogli nie znać nazwisk Czecha i Kusocińskiego. Przeszli „dziedzice” ich sławy może po raz pierwszy w zawodach ku Ich czci dowiedzą się o życiu ich pełnym triumfów i sławy, a zarazem pełnym bólu i cierpienia po stracie Ojczyzny.

Po raz drugi w Wolnej Ojczyźnie zasiadziemy do wieczerzy wigilijnej. Myśli żywych pobiegna do tych, których już nigdy więcej nie będzie wśród nas i niejedno serce matki zadraży znowu bólem okrutnym i niejedna cicha łza popłynie...

Trzeba z żywymi naprzód — po życie sięgać nowe.

Przed najwyższymi trybunałami świata odpowiedzieli już za swoje zbrodnie ci, którzy rozpalili straszliwą pożogę wojny i winni byli śmierci niewinnie przelanej krwi wielu milionów. Nadszedł czas pracy w pokoju i miłości bliźniego.

„Pokój ludziom dobrej woli” oto słowa które znaczą: pokój na ziemi.

Przed wiekami natchniony nasz złotousty kaznodzieja w katedrze Wawelskiej przemawiając, miłość bliźniego i miłość Ojczyzny stawiał za pierwszy warunek uratowania Ojczyzny z toni powodzi na którą zepchnęły ją prywatata, nieposzanowanie obyczajów, wza-

Dr ZYGMUNT GILEWICZ, Przew. Państw. Rady WF i PW

ROLA I ZADANIA wychowania fizycznego

Epoka wielkich ruchów społecznych, zapoczątkowanych przez francuską rewolucję, a mocno podkreślona przez „Wiosnę Ludów” stała się zapoczątkowaniem procesów, które zaprowadziły do zainteresowania się społeczeństw cywilizowanych wychowaniem fizycznym. W miarę demokratyzacji społeczeństw nie tylko rosły same zainteresowania, ale równolegle do tego wzrostu obserwować się daje wciąganie wychowania fizycznego w orbitę organizacyjnych poczynań, które w chwili obecnej wysunęły zagadnienia tej dziedziny na poziom państwowych i narodowych zagadnień. Doszukując się powodów tego zjawiska, musimy stwierdzić, iż odegrały w tym rolę intencje, płynące nie tyle z teoretycznych założeń, ile z rozumienia roli je-

mas, do narzędzia, za pomocą którego można by było utrzymać zdolność człowieka do działalności w wirze ciągłych zmian, wywołanych cywilizacyjnym postępem, warunkami pracy, a także ideologicznymi założeniami ludzkich społeczeństw. Troska i ocena wartości społecznej zdrowego człowieka, nawet wtedy, gdy płyną ze źródeł humanitaryzmu, nieodłącznego od idei demokratycznej, nie są tu zupełnie bezinteresowne. Poza nimi kryje się inna tendencja jeszcze, polegająca na dążeniu społeczeństw do podniesienia wydajności pracy i działania jednostek ku pożytkowi społecznemu. W tym znaczeniu dążenia organizatorów życia społeczeństw zmierzają muszą zarówno ku podnoszeniu sprawności władz obywateli, jak i ku przedłużaniu o-

bię społeczeństwa łożą na wychowanie fizyczne olbrzymie sumy, niekiedy z uszczerbkiem dla innych dziedzin i potrzeb.

Stwierdzenie zjawisk i tendencji na polu wychowania fizycznego zarówno u innych narodów, jak i, przede wszystkim, w Polsce, wytycza pionierom i przodownikom w tej dziedzinie drogi postępowania w myśl zaleceń innego wybitnego teoretyka sportu i założyciela, dziś tak popularnych, igrzysk olimpijskich, ażeby działalność ich odbywała się pod hasłami dobra społecznego. Bez uwzględnienia tych zaleceń, jak twierdzi Couberlin, sprawność ruchowa nabywana pod wpływem ćwiczeń dać może jedynie te cechy motoryczności ludzkiej, które zawierają się w pojęciach siły, zręczności, szybkości i wytrzymałości, ale w oderwaniu od celów, którym służą mają.

Sport niezawodnie jest czynnikiem wydobycia z organizmów ludzkich zapasów sił i możliwości, które składają się na pojęcie przydatności człowieka na drogach społecznych założeń, ale równocześnie nigdzie tak wyraźnie, jak w sporcie nie ujawniają się hedonistyczne dążności jego adeptów. Chodzi więc nie o to, by położyć tamę tym hedonistycznym tendencjom, ale o to, by nie wzięły one góry nad potrzebą społeczną, straż zaś nad tym, jak mi się zdaje objąć winny magistratury sportu wszystkich szczebli i odmian. Zobowiązuje to kierownictwa sportowe do usuwania z dróg rozwoju sportu polskiego wszelkich przeszkód i objawów, które by stały w sprzeczności z założeniami dr. Tissie.

Dziś, gdy w rękach rad wychowania fizycznego spooczyło kierownictwo rozwojem wychowania fizycznego i sportu polskiego, wystąpiły na widownię możliwości, jakich Polska dotychczas nie miała. W radach bowiem znajdujemy przedstawicieli tych organizacji społecznych, które wychowanie i sport realizują w terenie. Tedy cała działalność rad powinna odbywać się pod hasłami: zdrowia, długowieczności i zdolności do wysiłku oraz pracy obywateli Rzeczypospolitej.

Wszystkim naszym P.T.

Czytelnikom,

korespondentom,

współpracownikom

i sympatykom

składamy serdeczne życzenia

Wesołych Świąt

dnostki jako podstawowej cegiełki w budowie gmachu ludzkich społeczności, a także szybkie postępy cywilizacyjnej techniki, industrializacji społeczeństw i dosadna obserwacja faktu, że za zmianami warunków życia i pracy nie mogą nadążyć przystosowawcze mechanizmy zarówno ciała, jak i ducha ludzkiego.

Gdybyśmy zechcieli rozpatrywać organizmy ludzkie jako maszyny, musielibyśmy poza pozornymi podobieństwami odnotować zasadniczą różnicę. Polega ona na tym, że podczas gdy maszyna w toku swej pracy zużywa się i niszczeje, nawet wówczas gdy intensywność tej pracy najzupełniej odpowiada możliwościom, wynikającym z samej konstrukcji maszyny, organizm ludzki pod wpływem pracy i działalności, odpowiadającej pewnym normom doskonali się, natomiast pozostawiony w absolutnym spokoju niszczeje i zwyrodnia się. Praca tedy i stany aktywności ludzkiej są źródłem doskonalenia się organizmu i to nie tylko w sferze możliwości fizycznych, ale i tej, która odpowiada pojęciom życia duchowego człowieka.

Życie człowieka, jak i każdej innej żywej istoty, przebiega w pewnym środowisku, które decyduje o charakterze działalności, a tym samym o stanach i stylu fizjologicznej równowagi utożsamianej przez nas z pojęciem zdrowia. Zdrowia nie możemy tedy rozumieć, jak tego chcieli higieniści ubiegłych stuleci, jako stanu idealnej harmonii w psychofizycznych czynnościach, odpowiadającej warunkom najbardziej sprzyjającego dla zdrowia otoczenia, lecz jako zjawisko doskonałego przystosowania się organizmu, zarówno do narzucanych mu z góry warunków środowiska, jak i do zachodzących w nim zmian. W tym ostatnim oświetleniu rola i zadania wychowania fizycznego sprowadzają się w świadomości dziś już bardzo szeroki

kresu aktywności w życiu jednostek ludzkich.

Ten krótko podany zakres zadań wychowania fizycznego wybitny francuski teoretyk, a równocześnie i pionier wychowania fizycznego dr. Philip Tissie sformułował w trzech jędrnych słowach: zdrowie, długowieczność, praca. W tym również doszukiwać się należy źródeł tak wybitnego zainteresowania się społeczeństw wychowaniem fizycznym, jakie obserwujemy obecnie u narodów całego cywilizowanego świata. Wiara społeczeństw w przydatność wychowania fizycznego, jako narzędzia do osiągnięcia wymienionych przez Tissie celów, robi to, że na całej kuli ziemskiej, a przede wszystkim w Polsce powstają olbrzymie organizacje wychowania fizycznego, tworzone są w tej dziedzinie olbrzymie aparaty administracyjne, a państwa

* * *

Już w pierwszym numerze „Startu” sprecyzowaliśmy nasze credo: sport ma służyć zdrowiu fizycznemu i moralnemu naszej, wyniszczonej wojną, młodzieży. Jeszcze wcześniej zadeklarowaliśmy to na pamiętnym wiecu krakowskich sportowców. Powołany przez wojewodę Tymczasowy Komitet Sportowy, przekształcony później w Wojewódzki Komitet Sportowy, starał się stopniowo realizować ten zasadniczy postulat. Nie łatwe miał zadanie. Wywiązał się jednak z tego obowiązku w miarę swych sił i możliwości, bez zarzutu. Nagrodą za jego bezinteresowną i ofiarną pracę było uznanie i podziękowanie wyrażone mu przez wojewodę krakowskiego.

Co ważniejsze praca W. K. S. nie ograniczała się tylko do Krakowa. Po informację i pomoc odnosiły się także inne miasta.

W Stajence Betleemskiej zaczęło się dzieło odkupienia świata. Ciemność nocy niewoli i ciemność szatana ustąpiła na zawsze przed nowym życiem, które z dźwiękiem Archanielskiej pieśni: „Bóg się rodzi” spłyneło na ziemię.

„A słowo ciałem się stało — i mieszkało między nami”. To „Słowo” niosło nam miłość bliźniego i pokój na ziemi.

Oby na zawsze zamieszkało między nami!

HABZDA STANISŁAW

W ciągu kilku miesięcy po odzyskaniu wolności, zdołano w Krakowie uruchomić nie tylko miejscowe, czy wojewódzkie związki sportowe, ale także państwowe. Kraków ruszył z miejsca. Za nim inne miasta. Dzisiaj jesteśmy świadkami silnego wzrostu i wszechstronnego działania organizacji sportowych na terenie całej Polski.

Z dumą spoglądamy w przyszłość.

Niestety za sieciami nowych komórek organizacyjnych naszego sportu, nie podąża pogłębianie i umocnienie zasad moralnych i etycznych wychowawczego charakteru naszych sportowców.

Kilka plag dominuje w życiu naszej, nie tylko zresztą sportowej, młodzieży: przede wszystkim pijactwo. Nałóg ten podtrzymany i celowo inspirowany przez okupana, świeci dzisiaj swoje zabójcze panowanie. Zakazy pisemne nie skutkują. Pogadanki na ten temat również nie wywołują należytego oddźwięku. Młodzież czasami przeświadcza na tym punkcie starsze pokolenie. Jedynym środkiem przeciwdziałającym, mógłby się okazać fakt surowego przestrzegania zasady: pijaków niepoprawnych usuwać z życia sportowego. Drugą plagą, demoralizującą morale zawodników, to zawodowstwo, względnie zakonspirowane pseudoamatorstwo. Sportowcy zamiast się oddać pożytecznej, na dłuższą obliczoną falę pracy, przyzwyczajają się do lekkiej „pracy”, polegającej na tym, że

